

VASS BARNA

Századeleji korkép

Lám, leitták hősörét
 az égnek, s térbe öltött
 nyelvük lagymatag
 korszónyi évrre költött
 talentumot, babért,
 vagy csak szomjat oltott.
 Lám, lefújták, lám megint
 az égnek habkoronáját,
 mint pitypangpelyheít
 a zsenge bájnák. Betakarták
 avarból olvasott lombos
 nekrológusát a fáknak.
 S most lecsapolják hősörét
 az égnek hősörétnek,
 szétlyuggatják velük
 az ólakat. Sertéslehelet
 szüremlik át a réseken
 (csupán gőzével jóllakat),
 vagy netán trágyalé, véres
 hurka-nász a salakon?

Szonáta

*„nyüzsgött a gyász hala, a gótikus hal,
 a szöggel kivert boltozatú menny-hal”*

PABLO NERUDA

A menny-hal első napján a magasba kémlelt,
 s az égazúr e feledt egészéből visszpillantott reá.
 Ekként nézett szembe két végtelen.
 Második napján szelíd hanggal zenélt,
 szellő ápolta szép litániát mormolt.
 S habár tudást nyelt, most fájdalom-leget lehelt,
 mindvégig óva intve, hogy semmiképp
 ne hagyjuk szunnyadni a valót.
 Harmadik napján fényt is zendített,
 hangtalant, mely az osztatlan
 ébent is megvilágította volna.
 Nos, így csendültek a tudás fényei.

Szelíd vaddá lágylt édesvízű hangja,
mikor negyedik napján egek és halak fiaihoz beszélt,
miközben az alázatosság zamatából kortyolt szüntelen,
s a nem-meghajlás nedűivel mosta le.

Mohón szívta magába a régiek fényszavait
míg jöttek más napok.

S miközben nyelte őket, érlelte,
kopoltyúi között kipréselte,
hirtelen eszébe jutott a szomjúság első napja:
e napon nem gyötörte víziszony, csak a szolgálalkek
önkénye emésztette, a megátalkodottak és
kényurak lélegzete, a száműzetés, az árulás,
s talán a hasba szúrt mérég.

Utolsó napján felcsillámlott teste Isla Negra partján,
az opálszemű mennyfi újra megmutatta magát,
hogy utódai szemügyre vegyék a szigony hagyta
sebet, s hogy eloszlassa kételyeiket.

Mályvaszíve utoljára a mély árnyában dobbant,
rétegeiben, ismertetőjegyekben, a jegyek elmúlásában.
Végül a tenger lankás tájain megfogant gondolata,
hajlíthatatlanul konok énje életre fakadt,
s midőn tekintete a messzeségbe révedt
talán meg is pengette citeráját a mindenségnek.

Sohase is forgó nyelved három uncia • cseppkő-fogak
szűrte rőfögés tolmácsa, faggatózz! • s amit fél füledre
hallasz, önös redundanciadeficit • picit •
de ajvé, te arcban-vetkőző, már oly mindegy neked • hogy
a halotti maszokdtól fosztó pengeél • fenőacélon zenél • a
fél-fejed-pörgető csuklóban kiforrt • minden vágása egy
gépies fakszimile • pillemozgó, röpvágó akkord • mert, ha
elvét is a szerszám éle • lánckesztyűtől védve újból
felpofoz •

és íme, küblimélyben köt ki mind, a törött-pittyes és az ép
• beletolja sorba obligát • koponyák csontos óhaját • pedig
előtte fülébe szúr, lenyirbálja • porcot fűz a rúdra • s amint
megfüstöli tán • száraz fül helyett lesz belőle törött
fülporcelán • nyelvtelenít is, halántéket cángliz • vagy
előbb pofáját nyúzza? • s teszi ezt mind szenvtelen • néha
modorosan, néha kedvtelen •

ah, és jönnek a bűzös dán fejek • hurrá! • görcsbe rándulás
• elmarad a munkakirándulás • mire vártok? pörögjete! •
ne vívódjatok hasztalan • kisujjatokban az orcatépjő
sertéstan • nem gond, hogy oly gumik, oly aszalt lábfejek •
hogy a bőrkéző cafatra rág, mire a műszak kicseng • hogy
bemérésnél máskor a mérleg kileng • s most csak rinyál,
hogy nem lett meg a kvóta •

de már mit sem számít, az üzem mögött sirályokat ereget a
reggel • kilökjük a csontot aszalóra • nesztek szemgödre
reggeli! • s hogy meló után meglegyen a móka • még
maradunk egy rövid madárribillióra.